

Humor helyett humoristák

A humoristák klubja hosszú és fájdalmas agónia után jobblétre szenderült. Béke poraira — mondhatnánk, magunk is megbékélve a kikerülhetetlen végzet-
tel. S ha egy röpke nekrológ erejéig most mégis visszatérünk rövid életére, az azért van, mert a néhai műsor — ha nem is hagyott kiterülhetetlen nyomokat bennünk, ha nem is volt a leghumorosabb apa, a legnevetnivalóbb férj és a legmulatságosabb gyerek egy adásban — távozásával mégis valamiféle űrt hagyott maga után. Űres űrt, de űrt. A televízióknak ugyanis — klubbal vagy anélkül — feltétlen szükséglete a humor. Valószínű, hogy inkább klub nélkül. Aligha véletlen ugyanis, hogy valamennyi humoros klub, amelyet ismerünk — Pickwick-klub, Mauzoleum-klub stb. — halálosan komoly emberekből állt össze. (S éppen ettől vált humorossá.) De hogy várhatnánk el ezt a halálos komolyságot — éppen humoristáktól? Hiszen „a humorista olyan ember, ki humort új szakértelemmel”, „humort bocsát ki éjjel-nappal” — miként azt a klub megörökítette. Csoda-e, ha ez a kötelességzerű penzummá tett nevettezés, ez a szakmányban kibocsátott éjjel-nappal humor — bármilyen szakértelemmel űzték-hajszolták is — végül a végkimerüléshez vezetett? Hogy jobb sors-

ra érdemes klubunk halálra csiklandozta önmagát, miközben a közönség arcizma alig rebent meg? (Nem voltak elég komolyisták ehhez.) Ha ugyanis egy lírai költő kínlódik, — még el is gyönyörködtethet vergődésével. De ha humoristán kell szánakoznunk...

Mindezt azért mondtuk el, mert azt szeretnénk, ha az a műsor, amely az eltávozott klub helyébe állt — a Tévé kabaré — tanulna elődje szomorú sorsából. Ha ugyanis az adásnak csak a címe és néhány külsősége változik meg, de burkolt és bujtatott formában megmarad elit és exkluzív testületnek, zárt klubnak — legyen bár minden tagja önmagában kiválósága mesterségének —, óhatatlanul kudarcra kárhoztatja önmagát. A tévé problémája — világszerte — abban rejlik ugyanis, hogy viharosan megsokszorozta a szórakozás társadalmi igényét és technikai lehetőségét, anélkül, hogy hasonlóképp megsokszorozhatta volna azt a „termelő bázist”, amely azt kielégíthetné. Kevés a jó színész, a jó darabíró, a jó szerkesztő, — és csüggesztően kevés ehhez a felduzzasztott szükséglethez képest — a jó humorista. A televízióknak tehát őket kell minél szélesebb körben felkutatnia. Akár úgy is, hogy egy humoristavetélkedőt, egy humorista kerestetik sorozatot indít, vagy a műkedvelő színpadokhoz

fordul segítségért. Ha ugyanis nem szélesíti ki „termelői bázisát”, óhatatlanul — mint eddig is — a minőségi igényét kell leszállítania. Humor helyett humoristákkal kell beérnie. Többszörösen lenyűzött humoristákkal.

A verbális humornak, a viccek, bemondások könyökünkön kijövő sztereotípiáinak, a háromfelvonásos villámtréfáknak (sajátos magyar tévé-műfaj) kizárólagossága helyett, a tévének módja van arra, hogy a humoros műformák szélesebb kínálatát nyújtsa. Chansón, dramolett, igazi villámtréfa, kuplé, paródia, blüett, pantomim, humoreszk, a kamera vizuális tréfái — egyaránt helyet kaphatnának humorkínálatában. Vegyítheti és frissítheti az új termést a műfaj klasszikus örökségével. A hagyományost a modernnel. A tollforgatók kis csapatja helyett — akik kényszerűségéből előadó művészekké is avanzáltak — írók, színészek, parodisták, énekesek, hívtásbeliék és amatőrök, minden rendű és rangú csepűragók széles táborára támaszkodhat. Feltevé, ha a szerkesztők vállalják az utánjárás és megszerkesztés fáradságos munkáját. Ha nem a legkisebb ellenállás irányába indulva csak a noteszükbe évek óta átmásolt telefonszámokat tárcsáztak fel, hogy az íróasztalok morszait összeseperjék.

GYERTYÁN ERVIN